

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในบรรดาภาษาต่างประเทศทั้งหลายทั่วโลก ภาษาอังกฤษจัดเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญมากภาษาหนึ่ง เนื่องจากเป็นภาษาสากลที่ใช้ในการสื่อความหมายกันทั่วไป ความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนการศึกษาของอาศัษษาภาษาอังกฤษเกือบทั้งสิ้น จะเห็นได้จากการที่ประเทศทั้งหลายในภาคพื้นเอเชีย ต่างยอมรับว่า นโยบายการสอนภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม และได้มีโครงการวิจัยร่วมกัน เพื่อศึกษา ค้นคว้า ตลอดจนเสนอแนวทางปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้ดียิ่งขึ้น¹

สำหรับประเทศไทย นโยบายการสอนภาษาต่างประเทศได้กำหนดขึ้น โดยคำวินิจฉัยที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. หลักทางการศึกษา โดยคำวินิจฉัย จิตวิทยาการเรียนรู้ ความพร้อม ความสามารถของครู
2. หลักความมั่นคงแห่งชาติ โดยให้เรียนภาษาประจำชาติ ในการศึกษาภาคบังคับ
3. หลักเชื้อชาติ โดยให้ใช้ภาษาประจำชาติ ในระบบการศึกษาทุกระดับ
4. หลักเกี่ยวกับความรู้วิชาการ โดยคำวินิจฉัยภาษาวิชาการที่ใช้กันแพร่หลายทั่วโลก

¹จรรยา สุวรรณทัต และคณะ, ผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาอังกฤษของเด็กไทยในระดับชั้นต่าง ๆ, รายงานการวิจัย, ฉบับที่ 19 (กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์, 2515), หน้า 51.

หรือภาษาที่สามารถสื่อสารกันได้ในวงกว้างที่สุด

5. หลักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยวางรากฐานอยู่บนความเท่าเทียมกันของภาษาต่าง ๆ ของมิตรประเทศ¹

เมื่อพิจารณานโยบายดังกล่าว ในส่วนที่เกี่ยวกับความรู้วิชาการ จะเห็นว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่เหมาะสมและจำเป็นต่อคนไทยที่สุด ด้วยเหตุผลที่ ประเทศไทยเป็นประเทศขนาดเล็ก และกำลังพัฒนา ความก้าวหน้าทางวิชาการในแง่มุมต่าง ๆ ยังมีน้อย เรายังมีความรู้ทางวิชาการที่เป็นภาษาไทยไม่มากนัก ประกอบกับในอดีต ภาษาอังกฤษเข้ามามีส่วนในชีวิตประจำวันของคนไทยทั่วไปทั้งชาวชนบทและชาวเมือง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของอาชีพ สุขภาพอนามัย หรือเทคโนโลยี เราใช้ภาษาอังกฤษทับศัพท์อยู่มาก จึงเป็นการสมควรที่ให้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ² แต่อย่างไรก็ตาม ภาษาประจำชาติยังถือเป็นภาษาที่สำคัญอันดับแรก เพื่อสร้างความมั่นคงและความเป็นปึกแผ่นของชาติ จึงระบุให้เรียนภาษาประจำชาติก่อนในระดับประถมศึกษา ด้วยเหตุนี้ ฐานะของวิชาภาษาอังกฤษซึ่งเดิมเคยเป็นวิชาบังคับในหลักสูตร พ.ศ. 2503 จึงเปลี่ยนไป

เห็นได้จากนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 (เฉพาะในระดับประถมศึกษา) ได้กำหนดไว้ดังนี้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ในหลักสูตรบังคับให้เรียน 25 ชั่วโมง/สัปดาห์ และไม่บรรจุภาษาต่างประเทศไว้ในหลักสูตร แต่โรงเรียนที่พร้อมอาจขออนุญาตสอนภาษาอังกฤษ นอกหลักสูตรที่บังคับไว้ได้ไม่เกิน

¹Sippanonda Ketudat, "Abstract National Educational Policy and National Language Policy," Pasaa 11 (October 1979): 2, 7.

²Ibid., p. 14.

5 ชั่วโมง/สัปดาห์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6

ให้เพิ่มชั่วโมงในหลักสูตรอีก 5 ชั่วโมง/สัปดาห์ เพื่อให้โรงเรียนของรัฐ ของท้องถิ่น และของโรงเรียนราษฎร์ ที่มีไ้สอนภาษาอังกฤษมาก่อน เลือกสอนภาษาอังกฤษ ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน หรือสอนวิชาชีพเกี่ยวกับการดำรงชีวิตตามความเหมาะสมของสภาพท้องถิ่น ส่วนโรงเรียนราษฎร์ที่ได้รับอนุญาตให้สอนภาษาอังกฤษมาก่อน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 อาจขออนุญาตสอนภาษาอังกฤษที่สืบเนื่องได้¹

แม้วิชาภาษาอังกฤษจะกลายเป็นวิชาเลือกในหลักสูตรประถมศึกษาก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติมีโรงเรียนจำนวนไม่น้อยที่เปิดสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับนี้ ² ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนของรัฐ หรือของท้องถิ่น ซึ่งเปิดสอนในระดับชั้น ป.5 โรงเรียนสาธิต ซึ่งเปิดสอนในระดับชั้น ป.3 และโรงเรียนราษฎร์ซึ่งเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล หรือ ป.1 ล้วนแสดงให้เห็นถึงความต้องการที่จะให้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ยังคงมีความจำเป็นเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยมีความสนใจเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของวิธีการสอน แต่การที่จะศึกษาและนำวิธีการสอนใดมาใช้นั้น จะต้องคำนึงถึงความมุ่งหมายของการเรียนการสอนเป็นสำคัญ เพราะความมุ่งหมายจะเป็นเครื่องบ่งบอกวิธีการสอน ขณะเดียวกันวิธีการสอนจะเป็นพาหนะนำไปสู่ความมุ่งหมายนั้น ๆ² วิธีการที่ดีที่สุดจะไร

¹Ibid., p. 3-4, 8-9.

²กานตา ณ. ถลาง, วิธีสอนภาษาอังกฤษกับหลักจิตวิทยา (นครหลวงกรุงเทพมหานครธนบุรี: โรงพิมพ์พระจันทร์, 2515), หน้า 7.

คุณค่า ถ้าไม่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการสอนภาษาตามที่ตั้งไว้¹ เมื่อพิจารณาถึงความมุ่งหมายของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ผ่านมา จะพบว่า ความมุ่งหมายที่กำหนดไว้นั้น กว้างเกินไป จนกลายเป็นปัญหาในการปฏิบัติ ไม่มีการกำหนดแน่ชัดว่าระดับใดต้องการอะไร เน้นทักษะใดก่อนหลัง มีมาตรฐานแค่ไหน² เห็นได้จากความมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2503 ในข้อที่ว่า "ต้องการให้เด็กเข้าใจว่า ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้กันแพร่หลายทั่วโลก เป็นกุญแจแห่งคลังความรู้ เป็นสิ่งสำคัญในการติดต่อกับต่างประเทศ"³ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ผ่านมา จึงดำเนินไปเรื่อย ๆ โดยปราศจากความมุ่งหมายที่เด่นชัด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณ และการตีความของผู้สอน เป็นเหตุให้ จุดประสงค์ในการสอนแตกต่างกันไปตามยุคสมัย และยังมีผลให้มีการใช้วิธีการสอนที่แตกต่างกันด้วย⁴

ในปัจจุบัน ความมุ่งหมายของการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยทั่วไปตามที่ปรากฏในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 มีลักษณะเฉพาะมากขึ้น ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจ และพัฒนาความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองในด้านภาษาอังกฤษ
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอังกฤษ อันจะเป็น

¹L. N. Clay, "General Objective in the Teaching of English," The Journal of Educational Research 49 (June 1956): 345-356.

²ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, รวบรวมบทความเกี่ยวกับการสอนภาษา (พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2513), หน้า 8.

³กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2503), หน้า 10.

⁴วชิร นันทวิสัย, "จุดประสงค์ของการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ แผนกศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2502), หน้า 60.

ประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต

- 3. เพื่อให้มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอังกฤษอันเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาภาษาอังกฤษในระดับสูงขึ้น
- 4. เพื่อให้รู้วิธีการเรียนรู้ มีนิสัยในการใ้หาความรู้และทักษะต่อไป
- 5. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในวัฒนธรรมของประเทศอื่น อันจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน¹

และเพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายดังกล่าว วิชาภาษาอังกฤษตามหลักสูตรนี้ จึงแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ วิชาหลัก วิชาเสริมทักษะ และวิชาเฉพาะ

ส่วนในระดับประถมศึกษา หลักสูตร และความมุ่งหมายของการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา ร่างและทดลองใช้ ซึ่งเชื่อว่า จะมีลักษณะที่เฉพาะมากขึ้นเช่นกัน และเป็นที่คาดหมายว่า ความมุ่งหมายทั่วไปของการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา มีแนวโน้มที่จะระบุ ความรู้และทักษะพื้นฐานที่ต้องการในระดับนี้ มีเกณฑ์การให้ประสบการณ์ทางภาษา และการนำประสบการณ์นั้นไปใช้มากขึ้นตามความเหมาะสม ส่วนความมุ่งหมายเฉพาะจะกำหนดเด่นชัดว่า ต้องการให้เรียนรู้อะไร และสามารถทำอะไรได้บ้าง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมในแต่ละระดับ เช่น ใ้มีทักษะในการออกเสียง รู้และเข้าใจความสัมพันธ์ของตัวสะกดกับการออกเสียง สื่อความหมาย โต้ตอบ และซักถาม โดยใช้โครงสร้างประโยคง่าย ๆ ได้ เข้าใจความหมายของศัพท์รอบตัว รู้จักเลือกและนำมาใช้ได้อย่างถูกต้องตามความเหมาะสม เป็นต้น²

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2521), หน้า 23.

²สัมภาษณ์ ปานตา ไข้เทียมวงศ์, 10 มกราคม 2523.

ไม่ว่าความมุ่งหมายในหลักสูตรจะกำหนดไว้อย่างไรก็ตาม ย่อมจะไม่อยู่นอกขอบเขตของความมุ่งหมายหลักในการเรียนการสอนภาษา กล่าวคือ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาสามารถสื่อสารให้เป็นที่เข้าใจกัน ซึ่งถือเป็นหัวใจของการเรียนภาษา ดังนั้น แนวทางการสอนตลอดจนวิธีการสอนที่ใช้ จึงมุ่งเสริมสร้างทักษะทางภาษาแก่ผู้เรียนทั้งสิ้น

ตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ได้มีการถกเถียงและวิพากษ์วิจารณ์กันมากเกี่ยวกับวิธีการที่เหมาะสมในการสอนภาษาต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็น วิธีการสอนแบบไวยากรณ์และแปล (The Grammar-Translation Method) วิธีสอนแบบตรง (The Direct Method) หรือวิธีสอนตามหลักภาษาศาสตร์ (The Linguistic Method)¹ ได้มีการค้นคว้าวิจัยในด้านต่าง ๆ เพื่อหาคำตอบและข้อยุติในเรื่องนี้ และจากผลงานวิจัยส่วนใหญ่ แสดงให้เห็นว่า วิธีสอนใดวิธีหนึ่ง จะเสริมสร้างทักษะทางภาษาคำใดคำหนึ่งสูงกว่าอีกวิธีหนึ่งพร้อมทั้งเสนอข้อดีข้อบกพร่องไว้ ดังที่ทอลล์ (Tallent)² ซีซิล (Cecil)³ และจอร์จ จีวะกุล⁴ ได้ศึกษาเปรียบเทียบ การสอนภาษาต่างประเทศ โดยวิธีเก่าและวิธีใหม่

¹Robert Lado, Language Teaching: A Scientific Approach (New York: McGraw-Hill, Inc., 1964), p. 3-7.

²John Beecher Tallent, "An Experimental Evaluation of the Teaching of English Grammar by Traditional and Structural Methods," Dissertation Abstracts 22 (January 1962): 2392.

³Eddie D. Cecil, "A Study of Modern Foreign Languages in the Curriculums of South Carolina Colleges and Universities," Dissertation Abstracts 29 (January 1969): 2252 A.

⁴จอร์จ จีวะกุล, "การเปรียบเทียบวิธีสอนแบบภาษาศาสตร์กับวิธีสอนแบบเก่า" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542), หน้า 54 - 55.

ได้ผลสรุปตรงกันว่า การสอนแบบไวยากรณ์และแปลซึ่งเป็นวิธีการสอนแบบเก่า นั้น ช่วยส่งเสริม
 ใหญ่เรียนเกิดทักษะในการอ่านและเขียนสูงกว่าการสอนแบบใหม่ ส่วนการสอนตามหลักภาษา
 ศาสตร์ ซึ่งเป็นการสอนแบบใหม่ จะส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดของผู้เรียนอย่างเด่นชัด

ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดแนวคิดในการสอนที่ว่า ถ้าต้องการให้ใหญ่เรียนมีความชำนาญใน
 คำนใด ก็ใช้วิธีการนั้นฝึกฝน เช่น ต้องการให้นักเรียนเก่งในเรื่องการแปล ระบุกฎเกณฑ์ทาง
 ไวยากรณ์เป็นอย่างดี มีความสามารถในการอ่านและการเขียนสูง ก็ควรใช้วิธีการสอนแบบ
 ไวยากรณ์-แปล หรือต้องการให้นักเรียนพูดภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่วเหมือนเจ้าของภาษา
 ก็ต้องใช้วิธีการสอนแบบตรง ซึ่งครูจะใช้ภาษาอังกฤษตลอดเวลาที่สอน แต่ต้องสิ้นเปลืองมาก
 และหาครูที่มีความสามารถในการใช้ภาษาได้เหมือนหรือใกล้เคียงกับเจ้าของภาษาได้ยาก¹
 และถ้าต้องการให้นักเรียนเกิดทักษะทางภาษา โดยเน้นทักษะการฟังและการพูดในเริ่มแรก
 แล้วจึงขยายไปสู่ทักษะอื่น ๆ ต่อไป ก็ควรใช้วิธีสอนตามหลักภาษาศาสตร์ โดยเริ่มฝึกให้ฟัง
 และพูดประโยคซ้ำ ๆ ท่องจำรูปประโยคและบทสนทนาต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้โต้ตอบกัน²
 จึงอาจกล่าวได้ว่า วิธีการสอนภาษาแต่ละวิธีต่างมีลักษณะเด่นเฉพาะตัว และสนองความมุ่ง
 หมายของการเรียนภาษาในค่านต่าง ๆ กัน

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะสอนจะเป็นไปเพื่อพัฒนาทักษะด้านใด การสอนที่ถูกต้อง
 เหมาะสม และเพื่อให้ได้มาซึ่งทักษะนั้น ๆ จะต้องเริ่มจากการสอนฟังและพูดก่อนเสมอ³

¹ ศิริร แสงขนิฐ และคิต พงศทัต, คู่มืออุบายภาษาอังกฤษภาคทฤษฎีและปฏิบัติ,
 พิมพ์ครั้งที่ 7. (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2521), หน้า 7.

² Wilga M. Rivers, Teaching Foreign-Language Skills
 (Chicago: The University of Chicago, 1968), p. 52-58.

³ Charles C. Fries, Teaching and Learning English as a
 Foreign Language (Ann Arbor: University of Michigan Press, 1967),
 p. 6-7.

ด้วยเหตุนี้ วิธีการสอนตามหลักภาษาศาสตร์ จึงเป็นที่นิยมและใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นวิธีการสอนที่สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาและธรรมชาติของการเรียนภาษา โดยเชื่อว่า การเรียนรู้เป็นเรื่องของการวางเงื่อนไข ในลักษณะของการให้สิ่งเร้าและการตอบสนองเพื่อก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ การเรียนจะเริ่มจากการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตามลำดับ โดยมีเทคนิคพื้นฐานของการสอน คือ ใช้การเลียนแบบ ท่องจำ และฝึกฝน โดยใช้แบบฝึกที่ได้จากการเปรียบเทียบภาษาเดิมของผู้เรียน¹ ดังนั้นการสอนจึงดำเนินไปโดยให้นักเรียนฝึกฝนการใช้ภาษาตามแบบสร้างต่าง ๆ ซ้ำ ๆ มีการเปลี่ยนรูปประโยค แต่งประโยคโดยวิธีเลียนแบบ หรือท่องจำคำพูด บทสนทนา เพื่อสามารถใช้โต้ตอบได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งนับว่าประสบความสำเร็จและได้ผลเป็นที่พอใจ

แต่ในปัจจุบัน ครูสอนภาษาอังกฤษโดยทั่วไป เริ่มพบว่า การสอนโดยวิธีดังกล่าวได้ผลและเป็นประโยชน์เฉพาะการเรียนในระยะแรกเท่านั้น แต่ไม่เชื่ออำนาจต่อการขยายขอบเขตการเรียนให้ก้าวหน้าต่อไป เนื่องจากการเรียนถูกจำกัดให้อยู่ภายใต้สถานการณ์ที่ควบคุมตลอดเวลา โดยมีครูเป็นผู้กำหนดแบบอย่างการใช้ภาษาที่ถูกต้องให้ เพื่อป้องกันการทำผิด ด้วยกลัวว่าจะติดเป็นนิสัย จึงทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสใช้ความคิดและทดลองใช้ภาษาด้วยตนเอง

แนวโน้มของการสอนภาษาในปัจจุบัน จึงมุ่งไปสู่การผ่อนคลาย ความเข้มงวดของกฎเกณฑ์บางอย่างในการสอนภาษาแบบเดิม และพัฒนาวิธีการสอนใหม่ เพื่อให้นักเรียนได้ใช้สติปัญญาในการเรียนมากขึ้น กล่าวคือ ไม่มีคัมภีร์ในเรื่องการฝึกฝนด้วยเชื่อว่า ลำพังการฝึกซ้ำ ๆ นั้นไม่ช่วยให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้ แต่ควรส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความคิด เอาใจจจจ และมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น² โดยเน้นการจัดกิจกรรมการ

¹Ibid., p. 9.

²Elizabeth Sadler et al., "Current Trends in Language Teaching," English Teaching Forum 12 (January-March 1974): 1-7.

เรียนการสอนที่เสริมสร้างปัญญา และให้โอกาสนักเรียนในการใช้ภาษาด้วยตนเองมากที่สุด ขณะเดียวกัน ลดอัตราการใช้ภาษาของครูให้น้อยลง เนื่องจากในการสอนแต่ละครั้งนั้น โดยเฉลี่ยครูจะใช้เวลาพูดถึง 66 % และจะเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนกิจกรรม ทำให้นักเรียนมีโอกาสดูหรือฝึกการใช้ภาษาน้อยมาก¹ อย่างไรก็ตามเท่าที่ผ่านมา แม้ครูจะพยายามส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ภาษาและมีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด แต่กิจกรรมที่จัดขึ้นมักจะเป็นไปในรูปของการให้นักเรียนฝึกพูดพร้อมกัน และพูดซ้ำ ๆ ตามครู โดยที่นักเรียนไม่ได้ใช้ปัญญาความคิดของตนเอง ในบางครั้งครูอาจใช้วิธีตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ ซึ่งนับเป็นวิธีหนึ่งที่ดี เพราะช่วยให้นักเรียนได้คิดและใช้ภาษาด้วยตนเอง นอกจากนี้อัตราส่วนในการพูดของครูและนักเรียนจะเป็น 1 ต่อ 1 แต่ถ้ามุ่งถึงสภาพชั้นเรียนที่แท้จริง ซึ่งมีนักเรียน 30 - 40 คน จึงเป็นการยากที่จะให้ทุกคนมีโอกาสพูดและถ้าทำได้ อัตราส่วนในการพูดของครูจะเพิ่มเป็น 40 ต่อ 1 แสดงว่าโดยเฉลี่ยนักเรียนยังคงมีโอกาสในการใช้ภาษาน้อยอยู่นั่นเอง

มีวิธีการสอนภาษาอีกแบบหนึ่ง ที่สอดคล้องกับแนวโน้มของการสอนภาษาในปัจจุบัน คือ วิธีสอนภาษาต่างประเทศ โดย "วิธีเงียบ" (The Silent Way) ซึ่ง ดร. กาเตนโย (Dr. Caleb Gattegno) เป็นผู้คิดค้นขึ้น ในราว พ.ศ. 2506 และได้พัฒนาแนวการสอนเรื่อยมา โดยมุ่งเน้นที่ความสัมพันธ์ระหว่างครู และนักเรียน กล่าวคือ ต้องการลดบทบาทของครู ในการใช้ภาษาเป็นแบบอย่างในชั้นเรียนให้น้อยลง ขณะเดียวกันเพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาที่เรียนใหม่มากที่สุด

ลักษณะสำคัญของการสอน ซึ่งต่างไปจากการสอนแบบอื่น คือ ในการสอนคำวลีหรือประโยคใหม่ ครูจะพูดให้นักเรียนฟังเพียงครั้งเดียวเท่านั้น และจะใช้ "การเงียบ" เป็นเครื่องจูงใจให้นักเรียนแสดงความสามารถในการใช้ภาษาด้วยตนเอง โดยการพูดจากคำเป็น

¹ Robert E. Shafer, "How Much Class Time Do You Use?,"

วลี จากวลีเป็นประโยค ด้วยความเชื่อที่ว่า ความเงี้ยวอันเกิดจากการที่ครูไม่พูดซ้ำ โดยให้นักเรียนพูดตามครั้งแล้วครั้งเล่า นั้น ช่วยให้สมองทำงานได้ดีขึ้น นักเรียนสามารถติดตามการเรียนรู้ไปโดยตลอด และได้ใช้ความคิดในการคัดข้อความที่ต้องการจากสิ่งที่ได้ยินในระยะเวลาอันสั้น ทั้งยังเป็นการบังคับให้นักเรียนเพิ่มความสนใจในการเรียนมากขึ้น¹ นักเรียนจะเรียนโดยใช้สติปัญญา ความคิด มากกว่าการท่องจำ ตลอดเวลาที่เรียน นักเรียนจะมีอิสระในการใช้ภาษาอย่างเต็มที่ โดยมีครูเป็นผู้ฟังและติดตามการเรียนรู้โดยตลอด ด้วยเหตุนี้ นักเรียนจึงมีโอกาสฝึกการใช้ภาษามากถึง 90 %²

ด้วยวิธีการสอนดังกล่าว ครูจึงมีบทบาทเป็นเพียงผู้จัดหาเนื้อหาความรู้ทางภาษา จัดกิจกรรมการสอน โดยสร้างสถานการณ์ที่ชัดเจนและเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจ ความหมายของสิ่งที่เรียน สังเกตและติดตามการเรียนรู้ของนักเรียนโดยตลอด นอกจากนี้ครูจะต้องหลีกเลี่ยงการเป็นแม่แบบ การอธิบาย และการนำกิจกรรม

อุปกรณ์ที่สำคัญในการสอนโดยวิธีนี้ คือ แท่งไม้สี่เหลี่ยม (rods) ที่มีขนาดและสีต่าง ๆ กัน แผนภูมิแสดงเสียงและคำ ซึ่งเขียนโดยใช้สีเป็นตัวนำในการออกเสียง และช่วยในเรื่องการจำ นอกจากนี้ยังมีรูปภาพ แบบฝึกหัด และหนังสือประกอบด้วย

การสอนภาษาโดย "วิธีเงี้ยว" ได้ถูกนำมาใช้ในประเทศไทยครั้งแรก ที่หน่วยสันติภาพอเมริกัน ในปี พ.ศ. 2517 โดยใช้สอนภาษาไทยให้กับอาสาสมัครอเมริกันที่มาทำงานในประเทศไทย และพบว่าผลการสอนเป็นที่พอใจ นอกจากผู้เรียนจะเกิดทักษะทั้ง 4 ทางภาษาแล้ว ยังมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนด้วย³

¹ศิธร แสงธนู และกิด พงศทัต, คู่มือครูภาษาอังกฤษภาคทฤษฎีและปฏิบัติ, หน้า 9.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 10.

³Van Nelson, "The Silent Way is Alive and Well in Peace Corps./Thailand," (Progress Report) (Bangkok: Peace Corps., 1978), (Mimeographed), p. 1-2.

ผู้วิจัยเห็นว่า การสอนโดย "วิธีเจียม" เป็นวิธีการสอนใหม่ที่น่าสนใจ และยังไม่เป็นที่แพร่หลาย จึงได้ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม ข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางการสอน พร้อมทั้งพิจารณาว่า วิธีการสอนนี้เหมาะสมที่จะนำมาใช้สอนในระดับประถมศึกษาเพียงใด โดยนำวิธีการสอนนี้มาทดลองสอนวิชาภาษาอังกฤษแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยเชื่อว่า การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ในแง่ของการเสนอข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการสอน และการนำวิธีการสอนไปประยุกต์ใช้ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนโดย "วิธีเจียม"
2. เพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการสอนโดย "วิธีเจียม"

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2522 จำนวน 25 คน ซึ่งคัดเลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย
2. เวลาที่ใช้ในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 คาบ ๆ ละ 50 นาที โดยเริ่มทดลองตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม ถึง 31 มกราคม พ.ศ. 2523
3. ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอน ตลอดระยะเวลาในการทดลองและดำเนินการทดสอบนักเรียนด้วยตนเอง
4. เนื้อหาที่ใช้ในการสอน ยึดตามโครงการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และปรับให้สอดคล้องกับบทเรียนเบื้องต้นของการสอนโดย "วิธีเจียม"

5. แบบสอนที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอนการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

6. การวิเคราะห์ผลการวิจัย จะคำนึงเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้จากการทดสอบและข้อสังเกตที่ได้จากการสอนโดยวิธีดังกล่าว

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. ผลของการวิจัย อาจมีการคลาดเคลื่อน เนื่องจากนักเรียนไม่คุ้นเคยกับการเรียนการสอน โดย "วิธีเจียบ" และระยะเวลาในการสอนอาจไม่เพียงพอที่จะสร้างความคุ้นเคยกับวิธีการสอน ซึ่งเป็นผลทำให้ไม่เกิดทักษะทางภาษาได้เต็มที่เท่าที่ควร

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้จากการทดสอบ อาจไม่เป็นผลของการสอนด้วยวิธีดังกล่าวเพียงอย่างเดียว แต่อาจเนื่องมาจากความรู้เดิมของนักเรียนบางส่วน แม้วิจัยจะได้ควบคุมเป็นอย่างดีแล้วก็ตาม

3. ผลการวิจัยครั้งนี้จำกัดอยู่เฉพาะโรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร หากนำไปใช้กับโรงเรียนที่อยู่ในสภาพต่างกัน ผลอาจแตกต่างกันไปบ้าง

ขอตกลงเบื้องต้น

ทฤษฎีและหลักการ ของการสอนภาษาต่างประเทศโดย "วิธีเจียบ" นี้ ดร. กาลาแกนโย (Dr. Caleb Gattegno) เป็นผู้คิดค้นขึ้นและเป็นที่ยอมรับของครูผู้สอนโดยวิธีนี้ ซึ่งอาจไปตรงกับทฤษฎีการสอนภาษาต่างประเทศแบบอื่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

การวิจัยนี้ นับเป็นครั้งแรกที่นำการสอนภาษาโดย "วิธีเจียบ" มาใช้สอนภาษาอังกฤษกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสภาพชั้นเรียนที่เป็นจริง จากผลการวิจัยจะทำให้ทราบข้อดี ข้อบกพร่อง และความเหมาะสมในการนำวิธีสอนนี้มาใช้กับนักเรียนไทยในระดับประถมศึกษา ทั้งยัง เป็นการ เสนอข้อมูล เกี่ยวกับวิธีการสอนนี้ เพื่อเป็นแนวทางให้ครูที่ผู้สนใจได้ศึกษาค้นคว้า หรือนำไปใช้เพื่อปรับปรุงการสอนวิชาภาษาอังกฤษในปัจจุบันให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น